

مقایسه رضایت از زندگی زنان سالمند ساکن در منزل و ساکن آسایشگاه شهر کرمانشاه

چکیده

شرایط کنونی افزایش جمعیت سالمندان به گونه‌ای است که بسوی وضعیت انفجار جمعیت سالمندان تغییر حالت داده‌است. همچنین مسأله بهداشت، سلامت و تأمین آسایش و رفاه آنان در جامعه، هر روز ابعاد تازه‌تری پیدا می‌کند. لذا پژوهش حاضر با هدف مقایسه رضایت از زندگی در دوره سالمندی سالمندان ساکن در منزل و سالمندان ساکن در آسایشگاه شهر کرمانشاه انجام شد. این پژوهش توصیفی با استفاده از پرسشنامه استاندارد شاخص رضایت از زندگی سالمندان (LSIA) روی ۱۴۰ زن سالمند انجام گرفت. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میانگین کل رضایت از زندگی در زنان ساکن در آسایشگاه $5/94 \pm 16/36$ و در زنان غیر ساکن $2/93 \pm 20/86$ بود. نتایج پژوهش حاکی از آن است که میزان رضایت از زندگی در زنان سالمند غیر ساکن، به دلیل برخورداری آنها از حمایت اجتماعی و احترام و محبت خانواده به طور معنی‌داری بیشتر از زنان سالمند ساکن در آسایشگاه است.

کلیدواژه‌ها: رضایت از زندگی، سالمندی، زنان، آسایشگاه

شکوه صادقی^۱، شیما مرادی^{۲*}

۱- گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

۲- مرکز تحقیقات عوامل محیطی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

* **عهده دار مکاتبات:** کرمانشاه، دانشکده بهداشت، گروه علوم تغذیه

Email: shimamoradi21@yahoo.com

مقدمه:

رضایت از زندگی نوعی احساس شادی کلی و عمیق درونی است که از تجربه‌های فردی در جهان بیرون ناشی می‌شود، به عبارت دیگر بیانگر نگرش مثبت فرد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می‌کند^۱. اهمیت کیفیت زندگی و وضعیت سلامت تا حدی است که صاحب‌نظران معتقدند که بیشتر مراقبت‌های بهداشتی قرن حاضر بایستی بر بهبود کیفیت زندگی و وضعیت سلامت متمرکز گردد^۲. لذا پژوهش حاضر با هدف مقایسه‌ی میزان رضایت از زندگی در دوره سالمندی سالمندان ساکن در منزل و سالمندان ساکن در آسایشگاه شهرستان کرمانشاه در سال ۱۳۹۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها:

این پژوهش به صورت مقطعی- توصیفی در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. جامعه آماری شامل کلیه‌ی زنان سالمند مقیم در آسایشگاه شبانه‌روزی مادر کرمانشاه (۷۰ نفر) و ۷۰ نفر از زنان غیر ساکن که به روش انتخاب در دسترس انتخاب شدند، بود. معیارهای ورود به این مطالعه سن بالای ۶۰ سال و داشتن رضایت بود که دارای مشکلاتی نظیر ناتوانی ذهنی حاد و آلزایمر بودند، توانایی درک سؤالات را نداشتند و قادر به شرکت در پژوهش

سالمندی پدیده‌ای شگفت‌انگیز است، آنچنان که اغلب نمی‌توانیم باور کنیم روزی به سراغ ما خواهد آمد. با افزایش طول عمر افراد، اهمیت ارتقا سلامت و افزایش کیفیت زندگی این افراد، روزبه‌روز بیشتر می‌شود^۱. طبق پیش‌بینی‌های سازمان ملل متحد، نسبت جمعیت سالمند در جهان از حدود ۱۰/۵٪ در سال ۲۰۰۷ به حدود ۲۱/۸٪ در سال ۲۰۵۰ افزایش خواهد یافت و در پی تغییرات وسیع و سریع دموگرافیک طی دو دهه اخیر جمعیت جهان به سرعت به سمت سالخوردگی پیش می‌رود. کشور ما ایران نیز از این تغییر جمعیتی بی‌نصیب نخواهد بود. شاخص‌های آماری نشان می‌دهند که روند پیرشدن در کشور ما نیز آغاز شده‌است. با افزایش رشد جمعیت و امید به زندگی (حدود ۷۰ سال) تعداد افراد بالای ۶۰ سال در ایران نیز همانند سایر کشورهای در حال توسعه رو به افزایش است^۲. اخیراً رضایت از زندگی به عنوان بهترین شاخص نمایانگر کیفیت زندگی معرفی شده‌است.

برای شرکت در این مطالعه و نیز عضویت در آسایشگاه مادر در زنان ساکن سرای سالمندان بود. معیارهای خروج شامل افرادی

میانگین سنی زنان سالمند ساکن در آسایشگاه $11/31 \pm$ و در زنان سالمند غیر ساکن در آسایشگاه $74/34 \pm 1/22$ سال بود. از نظر آماری زنان غیر ساکن با سوادتر از زنان ساکن در آسایشگاه بودند ($p < 0/05$). یافته‌های مربوط به میل به زندگی در زنان ساکن در آسایشگاه نشان داد که میانگین آن $3/13 \pm 2/18$ ، یعنی 60% زیر میانگین بودند. اکثریت جامعه نمونه تمایل پایین‌تری به میل به زندگی داشتند. در مقابل در زنان غیر ساکن میانگین میل به زندگی $4/96 \pm 2/09$ بود که نشان داد 51% زیر میانگین هستند. در زنان ساکن در آسایشگاه ثبات قدم و شکیبایی با میانگین $4/61 \pm 2/04$ نتایج نشان داد که 50% جامعه نمونه، زیر میانگین هستند. در زنان غیر ساکن با میانگین $2/19 \pm 5/24$ ، 47% زیر میانگین بودند. در زنان ساکن در آسایشگاه میانگین همخوانی میان آرزوها و اهداف تحقق‌یافته نشان داد که $64/3\%$ زیر میانگین بودند (با میانگین $2/73 \pm 1/44$). و در زنان غیر ساکن میانگین همخوانی میان آرزوها و اهداف تحقق‌یافته $3/13 \pm 1/52$ بود ($52/9\%$ زیر میانگین).

نیووند، بود. برای دستیابی به اهداف پژوهش از پرسشنامه استاندارد شاخص رضایت از زندگی سالمندان (LSIA) استفاده شد. که دارای پنج مولفه به شرح زیر است: میل به زندگی (در مقابل بی‌احساسی)، ثبات قدم و شکیبایی، همخوانی میان آرزوها و اهداف تحقق‌یافته، خودانگاره مثبت و چگونگی خلق. این آزمون دارای بیست عبارت بود و آزمودنی‌ها باید در یک مقیاس لیکرت ۳ درجه‌ای (موافقم = ۲ امتیاز، نمی‌دانم = ۰ و مخالفم = ۱ امتیاز) موافقت یا مخالفت خود را با هر یک از عبارات آن مشخص می‌کردند. دامنه نمرات در طیفی از ۰ تا ۴۰ قرار داشت. پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب همسانی درونی $0/79$ و روایی آن با استفاده از ساختار عاملی ($0/34$) واریانس) بودند^۵. داده‌ها به وسیله نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ و با استفاده از معیارهای مرکزی (میانگین - انحراف معیار) برای داده‌های کمی و از جداول فراوانی و فراوانی نسبی برای داده‌های کیفی استفاده شد.

نتایج:

جدول ۱. ارتباط بین سن با اهداف رضایت از زندگی در افراد مورد مطالعه

زنان سالمند غیر ساکن آسایشگاه		زنان سالمند ساکن آسایشگاه		رضایت از زندگی
P-Value	ضریب همبستگی پیرسون	P-Value	ضریب همبستگی پیرسون	
۰/۹	۰/۰۱	۰/۴	۰/۱	میل به زندگی
۰/۳	-۰/۱	۰/۹	-۰/۰۰۱	ثبات قدم و شکیبایی
۰/۶	۰/۰۵	۰/۳	-۰/۱	همخوانی میان آرزوها و اهداف تحقق‌یافته
۰/۳	-۰/۱	۰/۵	-۰/۰۷	خودانگاره مثبت
۰/۹	-۰/۰۰۷	۰/۳	۰/۱	چگونگی خلق
۰/۶	-۰/۰۴	۰/۸	۰/۰۲	ضریب همبستگی کلی

فراهم می‌کنند بلکه از سلامت جسمی خود نیز پشتیبانی می‌کنند^{۱۰}. حمایت‌های اجتماعی و خانوادگی از جمله همسر و خویشاوندان و دوستان دارای اثر مثبت بر بهداشت روان و افزایش اعتماد به نفس در سالمندان دارد. نتایج پژوهش‌ها نشان داده که سالمندان مقیم خانواده از نگرش مثبت‌تری نسبت به سالمندان آسایشگاه برخوردار بودند. همچنین سالمندانی که در خانه‌های خود زندگی می‌کنند از کیفیت زندگی و سلامت روان بیشتری نسبت به سالمندان آسایشگاه‌ها برخوردارند و عملکرد بهتری را از نظر احساس ذهنی و تعداد مشکلات موجود در انجام فعالیت‌های روزمره زندگی نسبت به سالمندان ساکن آسایشگاه‌های سالمندی را کمتر گزارش کرده‌اند^{۱۱}.

نتیجه‌گیری:

افراد سالمند از قدیم‌الایام توسط اعضای خانواده مراقبت می‌شدند اما پس از تغییر و تحولات اقتصادی و فرهنگی، اجتماعی و خانوادگی و نگرش در جهت حمایت از خانواده، مراقبت از سالمند از محیط خانواده به آسایشگاه‌های مخصوص سالمندان انتقال یافته که آغازی برای تنهایی سالمندان می‌باشد. بطور کلی با توجه به پایین بودن رضایت از زندگی سالمندان، لزوم یک برنامه‌ریزی دقیق و جامع آموزشی در این زمینه ضروری است.

تقدیر و تشکر:

مطالعه حاضر نتیجه‌ی طرح متور شپ مصوب معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه می‌باشد، لذا بدینوسیله از تمامی سالمندان شرکت‌کننده در این طرح و معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه تشکر و قدردانی بعمل می‌آید.

References

1. Tajvar M, Elderly People Health, Tehran: Nasl farad, puplication, 2004, p: 100
2. Mirzaie M, Shams ghahfarokhi M. Demography of elder population in Iran over the period 1956 to 2006. Tehran. Salmand Iranianian Journal of Aging 2007;2(5): 326-331.
3. Zahed Nejhad SH, Fazeli Y, Rezaei H, Haghghi Zadeh MH. The Relationship Between coping strategies and religiosity with life satisfaction of geriatrics living in nursing homes of Ahvaz city. Iranian Journal of Aging. 2015; 10(4): 0. [Persian]

میانگین خودانگاره مثبت در زنان ساکن در آسایشگاه عبارت بود از $2/63 \pm 1/52$ یعنی $3/64$ ٪ زیر میانگین بودند و میانگین خودانگاره مثبت در زنان غیرساکن $1/54 \pm 3/33$ یعنی $3/44$ ٪ زیر میانگین بودند. چگونگی خلق در زنان ساکن در آسایشگاه با میانگین $3/26 \pm 2/17$ نشان داد که 43 ٪ زیر میانگین بودند. در زنان غیرساکن $51/4$ ٪ زیر میانگین بودند ($2/63 \pm 4/2$). نتایج مربوط به میانگین کلی رضایت از زندگی در زنان ساکن در آسایشگاه ($16/36 \pm 5/94$) نشان داد که $54/3$ ٪ زیر میانگین رضایت از زندگی هستند. این در حالی بود که در زنان غیرساکن 50 ٪ زیر میانگین بودند. یافته‌های مربوط به ارتباط بین سن با اهداف رضایت از زندگی در جدول زیر قرار دارد.

بحث:

نتایج پژوهش حاکی از آن بود که به طور کلی میزان رضایت از زندگی در زنان غیرساکن بیشتر از زنان ساکن در آسایشگاه است. در مطالعه‌ی شریفی در آمدی نیز میزان رضایت از زندگی در سالمندان غیرساکن بالاتر بود و سلامت روان بیشتری داشتند^۴. همچنین در جوامع غرب، یک تحقیق طولانی مدت نشان داد افرادی که در سیستم‌های حمایت اجتماعی مانند خانواده، دوستان و همسالان عضو هستند، سالم‌تر بوده و زندگی طولانی‌تری داشته و نیز رضایت بیشتری از زندگی خود دارند^۷. پناغی نیز در مطالعه‌ی خود نشان داد که روابط خانوادگی یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر حوزه‌های مختلف کیفیت زندگی می‌باشد^۸. در مطالعه‌ای در میان اهالی فلاند مشخص شد که بیشتر از یک سوم از سالمندان از تنهایی رنج می‌برند^۹. بر طبق نظر کاریلد و همکاران شبکه‌های حمایت اجتماعی نه تنها حمایت عاطفی را برای فرد

7. Souda S, Suchindran CH, Mutran EJ, Rajan SI, Sarma PS. Murtal status, family ties, and self-rated health among elders in south india. 2007; 21:103-120.

8. Panaghi L, Abarshi Z, Mansoori N, Dehghani M, . Quality of life and its relation to sociodemographic factors among elderly people living in Tehran, Salmand Iranian Journal. 2009; 12: 77-87. [Persian]

9. Jiuan TS, kuan T, siok keng K. The influence of value orientations and demographics on quality-of-life perceptions: evidence from a national survey of singaporeans, social indicators research. 2006; 78: 33-59.

10. Sam aram E, Ahmadi bani Z. Scrutiny effective factor on elderly people station in family, Salmand Iranian Journal. 2008; 2(4): 269-279. [Persian]

11. Vander J, Developmental psychology. Tehran: Savalan, publication; 2009, P: 2.

Comparing Elderly Women's Life Satisfaction At Home versus Nursing Home in Kermanshah

Shokooh Sadeghi¹, Shima Moradi^{2*}

1. Department of Radiology, School of Paramedicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

2. Research Center for Environmental Determinant of Health (RCEDH), Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

*Corresponding Author:

School of Public Health, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

Email: shimamoradi@yahoo.com

Abstract

The elderly population is increasingly growing toward population explosion of grandmothers. Also, their hygiene, health, comfort, and welfare are of important perspectives. Therefore, this study was conducted to compare the life satisfaction of the elderly women at home with that of women at nursing home in Kermanshah. To conduct this study, a standard questionnaire (LSIA) was distributed among 140 elderly women. Then the quantitative data were analyzed by SPSS 20. The total average of life satisfaction among women in the nursing home was 16.36 ± 5.94 , whereas it was 20.86 ± 2.93 for women reside at home. The result revealed that life satisfaction of elderly women at home was significantly higher because of their social support and family affection and respect.

Keywords: life satisfaction, elder, women, nursing home

How to cite this article

Sadeghi Sh & Moradi Sh. Comparing Elderly Women's Life Satisfaction at Home versus Nursing Home in Kermanshah. J Clin Res Paramed Sci 2016; 5(3):286-90.